

Asia: VN/15129/2025

Hallituksen esitys kotoutumislain muuttamisesta (tekniinen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

KEHA-keskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, joka koskee kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023, kotoutumislain) teknistä muuttamista. Pidämme esityksen tavoitteita pääosin kannatettavina ja lainsäädäntöä selkeyttävinä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä kotoutumislain muuttamisesta. Muutos on teknisluonteinen. Muutosten tavoitteena on selkeyttää Opetushallituksen roolia ja tiedonkäsittelyä liittyen kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestaukseen, säätää uusia tiedonsaantioikeuksia viranomaisten toiminnan tarpeisiin (erityisesti kotoutumisen seuranta, kotoutumisen asiakastietojärjestelmän rekisterinpitäjän tehtäviä sekä kuntaan ohjaamista koskien), päivittää lakiviittaus perusopetuslain mukaiseen tukeen ajantasaiseksi sekä täsmentää ja korjata eräitä muita kotoutumislain säännöksiä lakiteknisesti.

KEHA-keskuksen rooli kotoutumisessa on tarjota kotoutumistyötä tekeville tahoille ohjeistusta sekä tukea, joiden lisäksi KEHA-keskuksella on muita kotoutumislain mukaisia tehtäviä, mm. kotoutumiskorvaushakemusten käsittelyyn ja maksamiseen liittyvät tehtävät. Lausunnolla on tarkoitus tuoda esille kohtia, joita olisi hyvä vielä muutoksessa tarkentaa.

Lausunto

59 § ja 65 § Yksi teknisluonteinen muutos liittyy 1.8.2025 voimaan tulleeseen lakiin perusopetuslain muuttamisesta, jolla säädetään uudella tavalla perusopetuksen tukitoimista. Kotoutumisen

edistämisestä annetun lain mukaan kunnille maksetaan korvauksia esimerkiksi kansainvälistä suojelua saaville lapsille perusopetuksessa tarjottavien erityisen tuen kustannuksista. Lakiviittaus perusopetuslakiin esitetään muutettavan vastaamaan muuttunutta lakia nykytilan säilyttämiseksi. Lisäksi eräästä korvausten maksamisen edellytyksiä koskevasta säännöksestä puuttuu tarpeellisia viittauksia Ahvenanmaan maakunnan terveyden- ja sairaanhoitoviranomaiseen, mikä korjataan tehtävässä muutoksessa. Kyseiset muutokset ovat erittäin hyviä sekä selkiyttävät viranomaisen toimintaa.

92 b § Esityksessä ehdotetaan säädettävän uusi pykälä (92 b §), jossa esitetään säädettävän kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksen kehittämistä ja ylläpitämisestä vastaavalle Opetushallitukselle tiedonsaantioikeus kunnalta ja työvoimaviranomaiselta, Kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä palveluntuottajalta. Tiedonsaantioikeus esitetään rajattavan kuitenkin välttämättömiin tietoihin. KEHA-keskus kannattaa ehdotusta.

94 § Lakiehdotuksessa on esitetty muutettavaksi kotoutumislakia niin, että palveluntuottajalla on oikeus saada tietoja kotoutuja-asiakkaasta muiltakin viranomaisilta kuin kunnalta. Muutoksen tavoitteena on turvata palveluntuottajan tiedonsaantioikeus suomen tai ruotsin kielen päättötestausta varten. Ehdotuksessa on esitetty, että pykälä koskisi vain kotoutuja-asiakasta. Kotoutuja-asiakas on kotoutumislain 5 §:n 1 mom. 5 kohdan mukaisesti henkilö, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma. KEHA-keskus tuo esille, että tällaisena laki estäisi tiedon antamisen palveluntuottajalle niissä tilanteissa, joissa maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelma olisi jo päättynyt. Koska päättötestauksen pitämiselle ei ole asetettu kotoutumislaisessa määräaikaa, niin on mahdollista, että maahanmuuttajalla ei olisi enää päättötestauksen toteuttamisen ajankohtana voimassa olevaa kotoutumissuunnitelmaa ja näin ollen hän ei olisi kotoutuja-asiakas. KEHA-keskus toteaa, että pykälään tulisi liittää myös viittaus yleisesti maahanmuuttajaan. Muutos ei kuitenkaan saa tarkoittaa, että palveluntuottajalle voitaisiin antaa sellaisia henkilön tietoja, jotka eivät osallistu päättötestaukseen tai muuhun kotoutumislain mukaiseen palveluntuottajan tarjoamaan palveluun.

Ukkonen Kirsti
KEHA-keskus